ఓ అజ్ఞానంలోంచి....

కృష్ణపక్షంలో – ఓ అమృతం కురిసిన రాత్రి – వెన్నెల్లో ఆడపిల్లతో – మహాప్రస్థాన మార్గాన – చివరికి మిగిలేది ఏమిటని తర్కించుకుంటూ –

రాత్రుళ్ళకీ, పగళ్ళకీ తేడా తెలియకుండా – గంటలూ, రోజులూ, నెలలూ –

కథల్లో, నవలల్లో, కవితల్లో, మునిగిపోయి – జీవితమంతా ఇలానే ఉండిపోవాలని ఆశపడుతూ –

పత్రికల్లో ఉద్యోగమే నా ఈ ఆకలినీ, దాహాన్నీ తీరుస్తుందనీ – నా ప్రవృత్తికి అది సరిపోయే వృత్తి అనీ అనుకుని –

పాత్రికేయుడిగా ఉద్యోగంలో చేరిన రోజున –

ఇలాంటి పనులు చెయ్యాల్సి వస్తుందనీ, ఇలాంటి రాతలు రాయాల్సి వస్తుందనీ అనుకోలేదు నేను.

ఆ మనిషెవరో ఇరవై ఏళ్ళుగా ఒకే గదిలో ఉంటున్నాడనీ – నెలకొక్కసారే బయటికి వస్తాడనీ – ఇన్నేళ్ళుగానూ రోజూ ఉదయం, సాయంత్రం ఒకేలాంటి భోజనం తింటున్నాడనీ –

ఆ మనిషి జీవితం గురించి – అబద్ధాలు లేకుండా అందంగా – అందరినీ ఆకట్టుకునేలా రాయమని ఉత్తర్వు.

అందరి జీవితాలూ సుమారుగా అంతేగా – ఓ రోజులానే ఇంకో రోజు – దానిలానే మరో రోజు – మధ్య మధ్యలో పెళ్ళిళ్ళూ, పురుళ్ళూ, చావులూ, పండుగలూ, అనారోగ్యాలూ లాంటివేవో వచ్చి కాస్త మార్పు తేకపోతే అన్ని రోజులూ ఒకటే.

ఆ పెద్ద మనిషెవరో – అతనికెవరూ ఉన్నట్లు లేరు – అందుకే అలా స్వేచ్ఛగా – ఆ గదిలో అలా ఉండిపోగలుగుతున్నాడు.

అలాంటి మనిషి గురించి రాస్తేనే పత్రికకి రీడర్‌షిప్ పెరుగుతుందట. ఎవరు చదువుతారో అని అనుకుందుకు లేదు.

శ్రియ భోజనంలో ఆఖరుగా ఏం తింటుందో – త్రిష పడుకునేముందు ఏం చేస్తుందో – ఆర్తికి దేశంలో ఎక్కడ షాపింగ్ చెయ్యడం ఇష్టమో – లాంటి విషయాలని ఎంతో ఆసక్తితో చదివే జనం.

పత్రికలు వార్తలు వేస్తాయి. అంతకన్న ముఖ్యం - పత్రికలు వార్తల్ని తయారు చేస్తాయి - ఆ వార్తతో పాటే వ్యక్తుల్ని - ప్రముఖ వ్యక్తుల్ని - తయారు చేస్తాయి.

ఎవరో ఒకరి గురించి రాసి పత్రిక అమ్మకాన్ని పెంచడమే కాదు - ఆ మనిషిని పెద్ద మనిషిని చేస్తున్నారు పత్రికల జనం.

ఆ రోజు - ఇరవై ఏళ్ళుగా ఓ గదిలోనే ఉంటున్న ఆ వ్యక్తిని వార్తల్లో వ్యక్తిగా చెయ్యడం - ఒక్క పెరుగూ అన్నం, అరటి పండూ తప్ప ఇన్నేళ్ళగాను ఇంకేమీ తినని వ్యక్తిని ప్రముఖ వ్యక్తిగా చెయ్యడం నా పని.

నా వంతు కర్తవ్యం చెయ్యడానికి ఆ గదికి వెళ్తొంటే - కృష్ణశాస్త్రీ, తిలకూ, యండమూరీ, శ్రీశ్రీ, బుచ్చిబాబూ - నవ్వుతూ - జాలిగా చూస్తున్నట్లే అనిపించి ఈ జీవితం ఎక్కడనుండి ఎక్కడికి వచ్చిందా అని బాధేసింది.

గది దాకా వెళ్ళాక కూడా ఈ పనికిమాలిన పని చెయ్యడం ఎందుకు - మానేద్దాం అని అనిపించగానే - పెళ్ళాం పిల్లలూ, వాళ్ళ చదువులూ, పెళ్ళిళ్ళూ గుర్తుకొచ్చి - గది తలుపు చప్పుడు చేసాను. తలుపు తెరుచుకుంది.

లోపల డెభై ఏళ్ళ ముసలాయన విచారంగా కనిపిస్తాడనుకుంటే - ముప్పై ఏళ్ళ స్త్రీ నవ్వుతూ కనిపించింది.

ఆ మనిషి గురించి నే విన్న సమాచారం తప్పో - తట్టిన గది తలుపు తప్పో - అని అనుకునేలోగా- "రాండి" అంటూ లోపలికి దారి తీసింది ఆ స్త్రీ.

లోపలికి వెళ్ళాలా వద్దా అన్న సందేహాన్ని తీరుస్తున్నట్లు - "మీరొస్తారని చెప్పిండు సారు" అంది. అంటూ నవ్వింది. ఎందుకు నవ్విందో అర్థం కాలేదు.

ఆ పెద్ద మనిషి ఒక్కడూ ఉండడం లేదులా ఉంది - ఓ తోడు కూడా ఉంది - ఎలాంటి తోడో తెలియదు - డబ్బున్నదో లేనిదో తెలియడం లేదు కానీ చూడ్డానికి మాత్రం బావుంది మనిషి.

"సారు తానం చేస్తున్నడు. ఓ పదినిమిషాల్లో వచ్చేస్తడు. కూసోండి" అంటూ గట్టిగా నవ్వుతూ కుర్చీ చూపించింది. ఆ మనిషి ఏం మాట్లాడుతున్నా నవ్వుతుంది లాగుంది. అదీ గట్టిగా.

గది చిన్నదే. గది మధ్యగా మంచం. మంచం మీద చిందరవందరగా పడిఉన్న పక్క బట్టలూ, లుంగీ, బనియనూ - మంచం కింద మూతలు పెట్టకుండా రెండు సూట్కేసులూ - మంచం పక్కనే ఉన్న అలమారలో అడ్డదిడ్డంగా పుస్తకాలూ, పాత హిందూ పేపర్లూ - మంచానికి కాస్త పక్కగా పాత ఇనుప కుర్చీలు రెండు - అందులో ఒకదాంట్లో నేను, మరో దాని పక్కన తలుపు తీసిన ముప్పై ఏళ్ళ స్త్రీ.

"సారు గది సర్దనియ్యడు - నే సర్దితే తర్వాత తనకేం కంపియ్యవంటడు". ఆ గది అలా ఉండడానికి తన తప్పు లేదన్నట్లు చెప్పింది. గట్టిగా నవ్వుతూనే.

"నువ్వూ....."

"సారుకి మొదట్నుంచీ నేనే పనిచేస్తున్న - ఇరవై ఏళ్ళ పై మాటే". ఫలానా ప్రాంతానిది అని చెప్పడానికి వీల్లేకుండా అన్ని ప్రాంతాల మాటలూ, యాసా కలిసిపోయాయి. ఆ నవ్వు మాత్రం ప్రత్యేకంగా కొట్టొచ్చినట్టుగా ఉంది.

"ఇక్కడే ఉంటావా?" గదిని మరోమారు పరికించి చూస్తే ఓ మూల స్టవ్వూ, చాలా కొంచెం వంట సామానూ కనిపించాయి. ఓ మగాడే తప్ప ఆడవాళ్ళు ఉంటున్న జాడే లేదు గదిలో.

"పక్కనే ఉంటాం మేం. సారు ఈ ఊరొచ్చిన కొత్తలో ఈ ఇంటి యజమాని మా అయ్యని. పిలిచి సారుకి కావల్సిన పనులు చెయ్యమని చెప్పిండు. ఆయన వెంబడే నేనూవచ్చేటిదాన్ని. అయ్య పెద్దోదయిపోయినాక నేనే పనులన్నీ చేస్తున్న. పైసలు మస్తుగ ఇస్తడు సారు."

"నెలకు ఎంత ఇస్తాడు" విని విని నేనూ ఏకవచన ప్రయోగంలోకి వెళ్ళిపోయాను.

"సారుకి నెలకు నాలుగువేలు పెంషను వస్తది. వెయ్యి ఉంచుకుని మిగిలిన మూడువేలు నాకే ఇచ్చేస్తడు. సారుకి కావల్సింది పొద్దునే కాఫీ, మద్దేనేలా, రాత్రీ పెరుగన్నం, అర్టిపండూ ..... అంతే.... ఇంకేమీ తినదు సారు."

"ఈ మాత్రం అన్నం తనే చేసుకోవచ్చు - అంత మాత్రానికి నువ్వెందుకు.... మూడువేలు జీతమెందుకు."

"సారు పని ఏమీ చెయ్యదు. పేపరు చదువుతడు. అదిగో అందులో ఉన్నయే - ఆ పుస్తకాలే మళ్ళీ మళ్ళీ చదువుతడు. ఇక్కడ కొచ్చినప్పుడు తెచ్చిండు ఆ పుస్తకాలు - అవ్వే చదువుతడు. వంట పనీ, ఉతుకుడు పనీ - అన్నీ నేనే."

అన్నీఅని అంటున్నప్పుడు ఆ గొంతులో కాని, కళ్ళల్లో కానీ ప్రత్యేకంగా ఏవీ కనిపించలేదు కానీ - చక్కని చీరకట్టూ బొట్టూతో - మనిషి మాత్రం ప్రత్యేకంగా అందంగా కనిపిస్తోంది. ముప్పై ఏళ్ళకి పైన ఉండవు. పదిహేనేళ్ళకి పైనుండే ఇక్కడ పనిచేస్తోందంటే - ముసలాడి దగ్గర నుండి నెలకు మూడువేలు తీసుకుంటోందంటే - ఏమేం పనులు చేస్తుందో.

మగాడి మనసు మగాడి మనసులానే పని చేస్తుంది. ముసలాడు మగాడు. నోటికి కావల్సిన తిండి - పెరుగూ అన్నం, అరటి పండుతో సరిపెట్టుకున్నా తక్కిన తిండి దగ్గర మాత్రం కక్కుర్తి పడకుండా ఉండి ఉండదు.

ముసలాడి మనస్సు ఎలా పనిచేస్తోందో కానీ నా మనస్సు మాత్రం మామూలు

మగాడి మనస్సులానే పనిచేస్తోంది. ఓ ఆడది అదీ అంతగా డబ్బు లేని ఆడది పనిమనిషిగా కనిపించగానే మగాడి దగ్గర డబ్బులు తీసుకుని ఏం కావాల్సినా చేస్తుందని ఎంత తొందరగా ఆలోచించేస్తున్నాను. అలా ఆలోచిస్తున్నందుకు నాలో నేనే సిగ్గుపడుతూ –

"నీ పేరు...." అని అడిగాను.

"లచ్చిమి."

"సార్ పేరు?"

"సారు పేరు సారే. నాకు తెల్వదు. సారు చెప్పడు."

"ఇక్కడికి ఎవ్వరూ రారా?"

"ఎప్పుడన్న ఎవరన్న ఒకరు వస్తరు. ఏవో మాట్లాడతరు. సారు ఎక్కువ ముచ్చట్లు చెప్పడు. ఒక్కటో రెండో మాటలు – అంతే. వాళ్ళు చెప్పేది వింటడు. నవ్వుతడు. అంతే."

"ఎవరెవరు వస్తారు?"

"వాళ్ళ పేర్లు నాకు ఎరుకలే. ఓ పది పన్నెండుమంది ఉంటరు. వాళ్ళే మళ్ళ మళ్ళ వస్తరు."

"భార్యా పిల్లలు లేరా?"

"భార్య సంగతి తెల్వదు. ఒక్క ఆడపిల్ల ఉన్నది. మొదట్లో సంవత్సరానికి ఒక్క తూరో రెండు తూర్లో వచ్చి పదిరోజులు ఉండి వెళ్ళేది. నా కన్న కొంచెం పెద్దది. పదేళ్ళకి ముందు పెళ్ళి చేసుకున్నది. అమెరికా వెళ్ళిపోయింది. మూడేళ్ళకి ముందు ఒక్క తూరి వచ్చింది. మళ్ళా రాలే. సారు నెలకొక్కతూరి ఫోన్ చేసి మాట్లాడతడు. అంతే."

"నెలకోసారా? అంతేనా?"

"సారు నెలకొక్కసారే ఈ గది దాటి బయటకి వెళ్తడు. అదీ బేంకుకు పోయి పెంషన్ పైసలు తీస్కుందుకు. పైసలు తీస్కుని అమెరికాలో అమ్మాయితో ఫోన్ మాట్లాడి వస్తడు. వచ్చీ రాంగానే నాకు మూడు వేలు ఇచ్చేస్తడు. మళ్ళీ నెల వరకూ బయటకి పోడు."

"రోజంతా ఏం చేస్తాడు?"

"ఏమీ చెయ్యడు. నే పొద్దున్నే పేపర్ తీసుకొచ్చి ఇస్త. చదువుతాడు. నే కాఫీ ఇస్తే తాగుతడు. అన్నం పండు ఇస్తే తింటడు. పండు లేకుంటే ఏమీ అనడు. అసలు కోప్పడ్డు. నవ్వుతూనే ఉంటడు."

"నీలానేనా?"

"సారు నవ్వు మంచిగుంటది." అంటూ గట్టిగా నవ్వింది.

ఇంకా ఆ ముసలాడి గురించి తెలుసుకోవల్సింది ఏముందో తెలియడం లేదు. ఓ ప్రత్యేక వ్యాసం రాసేందుకు సరిపడేన్ని వివరాలు ఇచ్చింది లక్ష్మి. కాసిన్ని వివరాలతోనే ఎంత వ్యాసమైనా ఎలా తయారు చెయ్యాలో - ఇన్నేళ్ళ జర్నలిజంలో బానే నేర్చుకున్నాను. ఇంక అతను వచ్చేవరకూ కూచోనక్కర్లేదు. వెళ్ళిపోవచ్చు.

"సారు ఒక్కోసారి గంటపైనే తానం చేస్తడు." అంది నా మనస్సులో ఆలోచనల్ని అర్థం చేసుకున్నట్టు.

ముసలాడికి నాలుగువేలు పెన్షన్ వస్తోంది అంటే ఏం ఉద్యోగం చేసుంటాడో - ఆ వివరం కూడా తెలిస్తే బాగుండును.

"నాకు మంచిగ తెల్వదు. ఎక్కడో కాలేజీలో టీచరుద్యోగం చేసిండనుకుంటా. ఎక్కడో ఏమో ఎరుకలేదు."

ఇంక మిగిలింది ఫొటో.

"మీరు ఫొటో అడిగితే లేదని చెప్పమన్నడు సారు."

ముసలాడికి ఎందుకో నన్ను కలవడం ఇష్టం లేదు. ఇంక ఎవ్వరినీ కూడా కలుస్తున్నట్లు లేదు. లక్ష్మి చెప్పిందాన్నిబట్టి ఎవరో కొందరు కలవడానికి వస్తారు కానీ వాళ్ళతో కూడా సరిగ్గా మాట్లాడ్డులా ఉంది.

మనిషి చాలా వింతావాళ్ళా ఉన్నాడు. ఓ రకమైన పిచ్చి ఉండి ఉంటుంది. ఎవ్వరితోను సంబంధం లేకుండా ఉండడం ఓ రకమైన పిచ్చే. పిచ్చి కాకపోతే లోకంతో సంబంధం ఉంచుకోని యోగిలాంటి వాడైనా అయ్యుండాలి. ఏమైనా సామాన్యుడు కాదు. పిచ్చివాడైనా - యోగి ఐనా అసామాన్యుడే - అటో, ఇటో.

భార్య ఉందో లేదో తెలియదు. కూతురితో సంబంధం ఉండీ లేనట్లే. లక్ష్మితో ఉన్న సంబంధం - అనుమానించేదో, అబ్బురపోయేదో అయుండదు.

లక్ష్మి చెప్పిన వివరాలతో - ముసలాడితో మాట్లాడినట్లు ఫీచర్ రాసేస్తోంటే - ఎలా ఉన్నావ్ - ఏం రాస్తున్నావ్ - అంటూ పక్క డెస్కు హస్కు -

ఫలానా వీధిలో ఫలానా ఇంట్లో ఓ వింత వ్యక్తిని కలవడానికి వెళ్ళానని అంటే -

"నేనంతకు ముందు రెండుసార్లు వెళ్ళాను. కలవడం అవలేదు. ఆయన ఎవరినీ కలవరు. కలిసినా ఏమీ చెప్పరు. నువ్వు కలిసి మాట్లాడావంటే నీ అదృష్టమే. రాయడం ఎందుకు మానేసారో చెప్పారా?"

"నేనూ కలవలేదు. రాయడం మానెయ్యడం ఏమిటి?"

"ఆయన దగ్గరికి వెళ్ళింది ఎందుకు? రెండు దశాబ్దాలుగా ఎందుకు రాయడం లేదని అడగడానికి కాదా?"

"రాయడం ఏమిటి? రెండు దశాబ్దాలుగా గది నుండి రాకుండా ఉన్న వ్యక్తి గురించి వ్యాసం రాయమని నన్ను పంపితే –"

"ఆయన ఎవరనుకుంటున్నావు? దశాబ్దానికి ఒకటి చొప్పున రెండు దశాబ్దాలలో రెండు అద్భుతమైన నవలలు రాసారే - ఆయన- హిమజ్వాల, అనుక్షణికం గుర్తులేవా?"

"ఆయన....."

"అవును. ఆయనే."

ఆ రాత్రి నిద్రలేదు. బుర్రనిండా ఆలోచనలే.

ఎన్ని రోజులు. ఎన్ని నెలలు. ఎన్ని సంవత్సరాలు. ఆయన రచన ఆహారంతో నా ఆకలి తీరిందో - ఒక్కో నవలని, ఎన్నెనిసార్లు చదివానో - అర్థం చేసుకుందుకు, ప్రయత్నించానో, ఎంతకాలం ఆలోచించి, అనుభవించి అంతర్లీనం చేసుకున్నానో - చేసుకున్నానని అనుకున్నానో.

ఆయన సృష్టించిన పాత్రలూ, సంఘటనలూ ఎంతకాలం నా జీవితంలో భాగమై పోయాయో - నన్ను చుట్టేసి కట్టేసి - నన్ను ఆయనకి దగ్గర చేసేసాయో -

అలాంటి రచయితను, తత్త్వవేత్తను ఎంత అన్నం తింటాడని చూడ్డానికా నేను వెళ్ళింది. వెళ్ళి కూడా చూడకుండా వచ్చేసానా?

రేపు తప్పకుండా వెళ్ళాలి. వెళ్ళి ఎందుకు రాయడం లేదో కనుక్కోవాలి.

ఎందుకు రాయకూడదని నిర్ణయించుకున్నారో, తత్త్వశాస్త్రోపన్యాసకులుగా చేస్తున్న ఉద్యోగానికి స్వచ్ఛంద పదవీవిరమణ చేసి ఇలా ఈ మారుమూల గదిలో ఎందుకు కాలక్షేపం చేస్తున్నారో తెలుసుకోవాలి.

అతిగా ఆరగించిన తాత్త్విక శాస్త్రం జీర్ణించక ఇలా వచ్చేసారో - లేక నిజంగా జీర్ణమై - ఈ జీవితంలోని అశాశ్వతా, అప్రయోజనం అర్థమై - ఈ లోకానికి దూరంగా - ఉండీ ఉండనట్లు, - అసలు లేనట్లు జీవిస్తున్నారా?

మూర్ఖత్వపు పంజరంలో నుండి విడి, అవతలి గట్టుకి చేరేందుకు ప్రశాంతంగా నిరీక్షిస్తున్నారా?

ఎన్ని ప్రశ్నలు - ఎదిగీ ఎదగని నా మనస్సులోనే ఇన్ని ప్రశ్నలు ఉంటే - జీన్‌పాల్ సార్త్రలాంటి కొరుకుడు కాని కొయ్యని మథించి - తాత్త్విక సారాన్ని సాధించి - కోరిక (డిజైర్)కీ విడుదల (లిబరేషన్) కీ - అర్థాన్ని పరిశోధించిన ఆయన బుర్రలో ఎన్ని ప్రశ్నలు ఉదయించి ఉంటాయో - ఎన్నింటికి సమాధానాలు దొరికి ఉంటాయో-

వాటిన్నిటినీ అందరితో పంచుకోకుండా - అసలు తానన్న వాడిని ఈ లోకంలో లేనట్లుగా - దేనితోనూ సంబంధం లేనట్లుగా బతికెయ్యడం - ఈ లోకానికి ఎంత తీరని నష్టం.

ఆయన ఏమంటారో - మాటలో మాటగా - పక్క డస్క్ చెప్పిన ఆయన మాట -

ఆయన రాయాల్సినదంతా రాయడం అయిపోయిందట - ఇంక రాయాల్సింది ఏమీ లేదుట.

నిజంగానే రాసింది రాశిలో మరీ అంత తక్కువ కాకపోయినా వాసిలో మాత్రం చాలా ఎక్కువే, ఐతే రాయాల్సింది అంతా అయిపోవడం అంటూ ఉంటుందా? ఈ అనంతమైన లోకం గురించి ఎంత రాస్తే అంతమైపోయినట్లు? ఎంత మంది ఎంత రాసినా - ఓ కొత్త అర్థం గోచరిస్తూనే ఉంటుందే. అప్పటికి అంతా తెలిసిపోయినట్లు ఉన్నా మళ్ళీ ఇంకొకరు ఇంకో కోణం నుంచి చూస్తే అంతా కొత్తే.

అర్థం చేసుకోగలిగిన భౌతిక విషయ జ్ఞానమే కోపర్నికస్ నుండి గెలీలియో నుండి న్యూటన్ నుండి - ఐన్‌స్టీన్ నుండి మారుతూనే ఉంది. అలాంటిది అర్థం అయే అవకాశమేలేని సృష్టి రహస్యం -

అసలు నేనెవరన్న ప్రశ్నకి సమాధానం - ఈ విశ్వం ఆద్యంతాల జ్ఞానం - అంతు చిక్కుతుందా? మానవజాతి ప్రయాణం అంతా ఒక అజ్ఞానం నుండి మరో అజ్ఞానంలోకేనా?

మనిషి ఒకనాడు గొప్ప జ్ఞానం అని అనుకున్నది కొన్నాళ్ళకి అజ్ఞానం అని తెలుస్తుంది. కొత్త జ్ఞానం లభించిందని మనిషి గర్వపడి ఆనందపడేలోగా అది అజ్ఞానం అని తేలుతుంది. అలా మనిషి ఓ అజ్ఞానంలో నుండి మరో అజ్ఞానంలోకి ప్రయాణిస్తూనే ఉన్నట్లనిపిస్తోంది.

అలా కాకుండా నిజమైన జ్ఞానం సాధ్యమై అదే ఆయనకి అంది ఈ లోకపు అనావశ్యకత అర్థమై ఈ మౌని జీవితం గడిపేస్తున్నారో - లేక జ్ఞానం అందదని నిర్ధారణ అయిపోయి నిరాసక్తతో - ఈ ఒంటరి జీవితం గడుపుతున్నారో -

ఏ విషయం ఆయన ముఖతా రేపు వినాలి. చెప్పడానికి ఏమీ లేదని ఆయన అన్నా - ఆయన్ని వదిలెయ్యకూడదు. వేధించైనా, మాట్లాడించాలి.

రాత్రి కలత నిద్ర నిండా కలలే - స్వప్నాలే - స్వప్నరాగ లీనా -

శ్రీపతీ - కృష్ణచైతన్యా - గీతాదేవీ - శశాంకా - వందనా - అనంత్ రెడ్డీ - మోహన్ రెడ్డీ - రవీ - గంగీ - శివరాం - మాధురీ - చారుమతీ - ఈ లోకంలోని అన్ని రకాల మనుషులూ రకరకాల రూపాల్లో ఆయన నవలల్లోంచి - కలల్లోకి వచ్చేసారు.

ఆయన రాయనిదేమీ మిగలనట్లూ ఈ లోకపు అన్ని భాగాల్ని స్పృశించినట్లూ - విశ్వతత్వాన్ని వివరించేసినట్లూ అన్ని కలలే. నిజమేదో ఆయన్ని రేపు కలిస్తే కానీ తెలియదు.

నిన్న రేపు అని అనుకున్నది - ఈ రోజు ఈ రోజైంది.

కాళ్ళు శరీరాన్నీ, ఆలోచనలు మనస్సునీ, ఆ యింటివైపు, ఆ గదివైపు, ఆ ముసలాడివైపు - ఆ చైతన్యస్రవంతివైపు -

తీసికెళ్తున్నాయి.

నిన్న ఖాళీగా ఉన్న మనస్సు నిండా ఈ రోజు ఆలోచనలు.

నిన్న ఖాళీగా ఉన్న గది దగ్గర ఈ రోజు మనుషులు.

ఏమై ఉంటుందా అని అనుకునేలోగానే - ఆ గుంపులో ఏడుస్తూ కనిపించింది లక్ష్మి.

నిన్నంతా నవ్వుతూ కనిపించిన లక్ష్మి ఏడుపు భయంకరంగా వికృతంగా అనిపించింది.

చూసి గుర్తుపట్టి - ఏడుస్తూనే దగ్గరకొచ్చి - "సారు చచ్చిపోయిండు" అంది ఏడుస్తూనే.

ఏం విన్నానో నాకు అర్థమయ్యేలోగానే - "నిన్న రాత్రి మామూలుగా అన్నం పండూ తిన్నదు. నవ్వుతూనే వున్నాదు. పొద్దటేలే నే కాఫీ తీస్కోచ్చిన. చూస్తే ఏమున్నది" - లక్ష్మి గుండెల్నిండా ఏడుపే.

ఆయన ప్రాణం పోయింది. క్షణం ముందున్న ప్రాణం క్షణం తర్వాత లేదు.

క్షణమంటే ఏమిటి? రెండు సంఘటనల, రెండు ఆలోచనల మధ్య దూరం కాలం. కాలానికి కొలమానం క్షణం.

ప్రతిక్షణానికీ ఆదీ అంతం ఉన్నాయి. ప్రతీక్షణం క్షణికమే ఐతే ఈ క్షణాల దొంతరకి ఆది ఏదో, అంతం ఏదో తెలియదు. ఎంతకూ అంతమవని ఈ నిరంతర అనుక్షణిక క్షణ పరంపర ఆద్యంతాలే అసలైన జ్ఞానం అయ్యుంటుంది.

ఆ జ్ఞానం ఆయనకి తన జీవితకాలంలో లభించిందో లేదో తెలియదు. మరణంతో లభిస్తుందేమో అసలు తెలియదు. మరణం ఓ తిరిగి రాని ప్రయాణం.

ఆ ప్రయాణం - శూన్యంలోకో - జ్ఞానంలోకో - లేక మరో అజ్ఞానంలోకో?

(ఈ కథలో పేరు లేకుండా ప్రవేశించి, అలానే ఉండిపోయి, అదృశ్యమైపోయిన సుప్రసిద్ధ రచయిత నిజంగా నిజం. ఆయన రచనల గురించీ, వాటిలోని పాత్రల గురించీ చేసిన ప్రస్తావన కూడా నిజం. ఐతే ఈ కథ మాత్రం పూర్తిగా కల్పితం. మనకి బాగా తెలిసిన ఒక రచయిత చుట్టూ కథని అల్లడం ఓ రకంగా సాహసం. ఐతే ఈ సాహసం ఆయన మీద ఉన్న గౌరవంతో చేసిన ప్రయత్నమే.)

❁ ❁ ❁